

## آسیب‌شناسی علل برگزاری مراسم هالووین در ایران



# جشن شیاطین

گروه شوک: قیافه‌های عجیب و غریب، پوشش‌های غیر متعارف و رفتارهای خارج از عرف تحت نام جشن‌های «هالووین» چند سالی می‌شود که در بین بخش کوچکی از شهروندان ایرانی مرسوم شده و با انتشار عکس‌های این جشن‌های غیر متعارف در شبکه‌های اجتماعی، واکنش منفی بسیاری از ایرانیان را برانگیخته است.

شب ۳۱ اکتبر (نهم آبان ماه) هر سال اروپایی‌ها و امریکایی‌ها جشنی برگزار می‌کنند به نام هالووین که براساس یک سنت قدیمی در این جشن صورت‌های خود را به صورت‌های عجیب و خشن آرایش می‌کنند، لباس‌های غیر متعارف و ژولیده می‌پوشند و رفتارهای خارج از عرف انجام می‌دهند.

هالووین یک داستان طولانی دارد، گفته می‌شود قدمت آن به دو هزار سال قبل از میلاد می‌رسد و براساس آنچه در منابع تاریخی آمده، این جشن بیان‌کننده اعتقاد پیشینیان آن‌ها به جهان آخرت است. این جشن یکی از جشن‌های مقدس و مذهبی غربی‌ها محسوب می‌شود و نامگذاری آن هم براساس این فلسفه جشن هالووین یا جشن مقدس اتفاق افتاده است.

### سابقه تاریخی

هالووین یک مراسم سالانه مختص غربی‌ها است با کمترین سنسخت با فرهنگ ایرانی به همین دلیل هم رونق آن در بخشی از جامعه باعث ناراحتی سایر ایرانیان شده است. در حالی که انواع و اقسام مناسبت‌های تاریخی و ملی و مذهبی با رفتارهای منطبق بر منطق و عقلانیت در فرهنگ ایرانی وجود دارد اما عده‌ای علاقه‌مندند هم‌رنگ جماعت غربی شوند و نتیجه‌اش نیز برگزاری جشن‌هایی مثل جشن هالووین، جشن طلاق و... است. شاکر رضاپور، کارشناس تاریخ می‌گوید: «هالووین حتی در حد کوچک‌ترین مناسبت‌های تاریخی ما هم نیست. از ابتدای سال که «نوروز» باشد تا انتهای سال که به «چهارشنبه سوری» می‌رسد ما در فرهنگ ملی خودمان مناسبت‌های متعدد، گوناگون و جشن‌های متنوعی داریم. اتفاقاً در هیچ‌کدام از جشن‌های ما هم رفتاری خلاف آنچه منطق بشری است صورت نمی‌گیرد. آداب و رسوم ما مبتنی بر رفتارهای خردگرایانه است و بر خلاف جشن‌های غربی، انسان‌ها به تنها از حالت انسانی، خود را خارج نمی‌کنند بلکه به اصل انسانیت خود بر می‌گردند.»

وی با اشاره به برخی شباهت‌های هالووین به جشن‌هایی مثل چهارشنبه سوری می‌گوید: «ما در چهارشنبه سوری عادت داریم «آجیل

اگر یادتان باشد ولنتاین هم اینگونه در جامعه ما رخنه کرد و رفته رفته به یک مراسم عادی تبدیل شد، حالا دیگر در همه شهرها ولنتاین برگزار می‌شود و هرگونه برنامه و مراسمی هم که قرار باشد جایگزین آن شود با عدم استقبال مردم به فراموشی می‌رود. با گسترش وسایل ارتباطی مثل ماهواره و اینترنت طبیعی بود که همه مراسم این چنینی شروع شود و وقتی فکری نمی‌شود و پیشگیری وجود ندارد همین مراسم جایگزین انواع و اقسام جشن‌های شاد می‌شود.»

### خلأ تفریح و شادی

هالووین یک جشن شاد است، این را انواع و اقسام عکس‌ها و فیلم‌هایی که تولید شده‌اند به ما می‌گویند، شاید همین بخش هم باعث گرایش برخی جوانان ایرانی به هالووین باشد. رضا غیانی در این زمینه می‌گوید: ما به صورت جدی بحران مراسم شاد و شادی‌آفرین داریم، بحران جدی در زمینه تخلیه انرژی جوانان داریم، بحران جدی در تفریح سالم جوانان

هالووین اولیه معتقد بودند ارواح پاک حاضر می‌شوند ولی پس از حمله رومی‌ها شکل جشن تغییر یافت و شیاطین ترسناک و وحشتناک حاضر شدند و آدم‌ها در قالب این شیاطین در آمدند. این تغییر رفته رفته بیشتر شد و دیگر امروز غیر از مراسم قاشق‌زنی دیگر هیچ نشانه‌ای از آن جشن نمانده است.»

### هشدار جدی

گرایش بخشی از جامعه به هالووین می‌تواند هشداری باشد به مراجع فرهنگی کشور که اگر چاره‌ای نیندیشند چه‌بسا در آینده با وضعیت بسیار متفاوتی مواجه شوند. رضا غیانی، جامعه‌شناس می‌گوید: «اصلاً بحث این نیست که جشن هالووین خوب است یا بد؟ یا فلسفه جشن هالووین که در غرب برگزار می‌شود چیست؟ بلکه بحث این است که چرا با وجود مناسبت‌های مختلف ملی و مذهبی، چنین جشن‌هایی به فرهنگ ایرانی راه پیدا می‌کند؟ این تازه ابتدای کار است و اگر فکر عاجلی نشود فردا باید به مبارزه با هالووین پردازیم.

داریم، در واقع همه این بحران‌ها ناشی از عدم توجه به ذات جوانان است. شما نمی‌توانید جامعه‌ای جوان داشته باشید و به مهم‌ترین و اصلی‌ترین نیازهای جوانان که هیجان، شادی و تنوع طلبی است بی‌تفاوت باشید. نتیجه این بی‌تفاوتی گرایش به مراسمی است که هیچ سنخیتی با فرهنگ ایرانی ندارند.

وی افزود: قبل از تخطئه این جشن‌ها از مسئولان فرهنگی کشور بپرسید به جوانان چه داده‌اید؟ کدام مؤلفه تفریح و شادی را در اختیار آن‌ها قرار داده‌اید؟ نوروز آن‌ها را چقدر شاداب و هیجان‌انگیز برگزار کرده‌اید؟ سیزده‌بدر چطور؟ چه بلایی سر چهارشنبه‌سوری آورده‌اید؟ در اعیاد مذهبی مثل عید قربان و غدیر چقدر شادی‌های طبیعی به جوانان هدیه داده‌اید؟ در ۲۲ بهمن و ۲۹ اسفند چقدر فضای جذاب و هیجان‌انگیز ایجاد کرده‌اید؟ نتیجه این یکنواختی همین اتفاقی می‌شود که می‌بینید، وقتی مثلاً در جشن‌های ملی و سیاسی ۱۰ میدان بزرگ شهر اختصاص به جشن‌های غیرسیاسی نمی‌دهید، وقتی در چهارشنبه سوری هیجان تلنبار شده جوانان را تخلیه نمی‌کنید، وقتی سپندارم‌گان معنا و مفهوم خود را از دست می‌دهد و... نباید انتظار داشته باشید جوانی که هیجان و شادی می‌خواهد سراغ هالووین نرود.

این جامعه‌شناس با بیان این که بخشی از جامعه همیشه پیرو فرهنگ غربی هستند، اضافه کرد: برای این عده غرب یعنی کلاس، غرب یعنی پیشرفت، غرب یعنی ترقی، هر کاری هم بکنید این بخش هالووین برگزار می‌کند، کریسمس را تبریک می‌گوید و به جای فارسی، انگلیسی حرف می‌زند، مهم این بخش نیست، مهم رواج فرهنگ غربی توسط این عده و رونق در جامعه عادی است. همین اتفاق نیز است که باعث می‌شود در کوچه و خیابان برای سفره هفت‌سین، درخت کاج فروخته شود، درخت کاجی که در کریسمس غربی‌ها استفاده می‌شود ناگهان سر از سفره هفت‌سین ایرانی‌ها درمی‌آورد! چون هرگز دنبال تبلیغ و فرهنگ خودی نبوده‌ایم بلکه خواسته‌ایم فرهنگ بیگانه را سرکوب کنیم و فرهنگ بیگانه‌ها جذابیت‌هایی ایجاد کرده که با وجود سرکوب‌ها، رونق می‌گیرد و جاباز می‌کند.

چند سالی است که تعداد معدودی هالووین برگزار می‌کنند ولی شاید اگر برنامه‌ریزی درستی در پیش گرفته نشود این تعداد معدود به تعداد متناهی تغییر کند و آن روز مجبور خواهیم بود به مبارزه با پدیده‌ای پردازیم که در آغاز رونق‌اش سکوت کرده بودیم.